

Luxembourg, 22. juli 2013

PRESSEMELDING 10/2013

Dom i sak E-15/12 *Jan Anfinn Wahl mot den islandske stat*

NORSK MEDLEM AV HELLS ANGELS NEKTET INNREISE TIL ISLAND.

VILKÅR FOR EN NEKTELSE ETTER ARTIKKEL 27 I DIREKTIV 2004/38/EF OM FRI PERSONBEVEGLIGHET

EFTA-domstolen avga i dag en rådgivende uttalelse som svar på spørsmål fra Hæstiréttur Íslands (Islands Høyesterett) om tolkningen av EØS-avtalen artikkel 7 og artikkel 27 i direktiv 2004/38/EF om unionsborgere og deres familiemedlemmers rett til å ferdes og oppholde seg fritt på medlemsstatenes territorium ("direktivet").

I februar 2010 nektet islandske myndigheter Jan Anfinn Wahl ("saksøker"), en norsk statsborger og medlem av Hells Angels, innreise til Island. Beslutningen ble i hovedsak basert på en "åpen farevurdering" av Islands øverste politimyndighet. Vurderingen gjaldt saksøkers antatte rolle i slutføringen av innlemmelsen av en islandsk MC-klubb som en ny avdeling i Hells Angels. Vurderingen bygget på at der Hells Angels hadde etablert seg, hadde organisert kriminalitet økt. Vurderingen var også basert på det faktum at innlemmelsen hadde blitt organisert fra saksøkers hjemstat. Utfra foreleggelsen syntes det også som at informasjon og bevis var blitt innhentet konkret på grunn av saksøkers planlagte innreise til Island.

Saksøkers forvaltningsklage ble ikke tatt til følge. Det ble heller ikke hans påfølgende søksmål for en tingrett med krav om oppreisning og erstatning for økonomisk tap. Hans krav var basert på vedtaket om å nekte ham innreise til Island var ulovlig. Saksøker anket tingrettens avgjørelse til Høyesterett. Høyesterett besluttet å rette en anmodning til EFTA-domstolen etter ODA artikkel 34, og forela spørsmål bl.a. om gjennomføring av et direktiv etter EØS-avtalen artikkel 7, og vilkår for å kunne nekte en statsborger fra en annen EØS-stat innreise etter artikkel 27 i direktivet.

EFTA-domstolen uttalte at etter EØS-avtalen artikkel 7 kan en EØS/EFTA-stat bestemme formen og midlene for gjennomføringen av en rettsakt som tilsvarer et direktiv. Avhengig av den rettslige sammenheng, krever gjennomføringen av et direktiv ikke nødvendigvis at det må vedtas lovgivning, så lenge det er gjennomført med uomtvistelig bindende kraft, og med den spesifisering, presisjon og klarhet som er nødvendig for å tilfredsstille kravene til rettssikkerhet. Videre er det tidligere uttalt at uavhengig av formen og midlene for gjennomføring krever EØS-avtalen artikkel 3 at EØS-statene treffer alle nødvendige tiltak for å sikre at et direktiv som er gjennomført i samsvar med vilkårene som er fastsatt i etablert rettspraksis, gis forrang over motstridende nasjonal lovgivning, slik at anvendelsen og effektiviteten av direktivet sikres.

Om anvendelsen av direktivet ble det nevnt at det følger av EØS-komiteens beslutning nr. 158/2007 og den tilhørende erklæring at "unionsborgerskap" og "innvandringspolitikk" ikke er omfattet av EØS-avtalen. Videre ble det uttalt at disse unntak ikke hadde noen vesentlig innvirkning på den foreliggende sak. EFTA-domstolen uttalte likevel at virkningen av unntakene må vurderes fra sak til sak. Betydningen av at unionsborgerskap ikke er omfattet

må avgjøres særlig i saker om artikkel 24 i direktivet, som blant annet omhandler likebehandling av familiemedlemmer som ikke er borgere i en medlemsstat, og som har oppholdsrett eller rett til fast opphold.

Om tolkningen av artikkel 27 i direktivet i den foreliggende sak, kom EFTA-domstolen til at det er tilstrekkelig for en EØS-stat å basere et vedtak om å nekte en statsborger fra en annen EØS-stat adgang til sitt territorium på grunnlag av offentlig orden og/eller sikkerhet alene etter en farevurdering, som vurderer individets rolle i innlemmelsen av en ny avdeling i en organisasjon som vedkommende er medlem av, og som konkluderer med at organisasjonen er forbundet med organisert kriminalitet og at der en slik organisasjon har klart å etablere seg, har organisert kriminalitet økt. Det er påkrevet at vurderingen er basert utelukkende på den berørte persons personlige atferd. Videre må den personlige atferd utgjøre en virkelig, umiddelbar og tilstrekkelig alvorlig trussel mot en grunnleggende samfunnsinteresse, og begrensningen av retten til innreise må være forholdsmessig. Det er opp til den nasjonale domstol å avgjøre om disse krav er oppfylt, i lys av de relevante faktiske og rettslige omstendigheter.

Videre fant EFTA-domstolen at en EØS-stat ikke er forpliktet til å forby en organisasjon og medlemskap i denne før et medlem av organisasjonen som er statsborger av en annen EØS-stat kan nektes innreise til dens territorium etter artikkel 27 i direktivet, dersom et forbud etter omstendighetene ikke anses hensiktsmessig. En EØS-stat må likevel ha et klart definert standpunkt når det gjelder virksomheten til organisasjonen. Siden virksomheten anses som en trussel mot offentlig orden og/eller offentlig sikkerhet, må det ha blitt iverksatt administrative tiltak for å motvirke virksomheten.

Endelig må nasjonale myndigheter sikre at det er tilstrekkelig bevis til å konkludere etter artikkel 27 nr. 2 i direktivet at det er sannsynlig at den berørte person ville engasjere seg i personlig atferd som utgjør en virkelig, umiddelbar og tilstrekkelig alvorlig trussel mot en grunnleggende samfunnsinteresse. Den nasjonale domstol må avgjøre om dette er tilfelle i samsvar med prinsippene om ekvivalens/likebehandling og effektivitet.

Dommen er tilgjengelig i fulltekst på Internett, se www.eftacourt.int.

Pressemeldingen er et uoffisielt dokument, og er ikke bindende for EFTA-domstolen.